

БАРИКАДУ у Зупчу од четвртка брани један необичан гост. Бивши мајор Кфора из норвешког контингента Кристијан Каш, уз речи извињења косовским Србима због онога што је радио као официр у информативној служби међународних снага на Космету, стао је уз њих. Он сада признаје да је био наиван кад је 2000. дошао на ове просторе уверен да је НАТО напао Србију и довео своје војнике на Космет да би штитио људска права.

- Наша обавеза по Резолуцији 1244 и Војно-техничком споразуму била је да заштитимо Србе од одмазде Албанаца, али смо у томе потпуно оманули - каже Каш за "Новости". - За време док смо били одговорни за сигурност на Косову, одавде је етнички очишћено око 250.000 Срба и других неалбанаца. Зато, као бивши официр Кфора осећам обавезу да се извиним.

Наш саговорник признаје "да је захваљујући фризираној медијској еуфорији око Косова решио да се пријави у норвешку војску и постане припадник Кфора". Каже да је захваљујући новинарском образовању и искуству добио чин мајора, а да је пре доласка на терен провео много времена учећи о Космету на Норвешком институту за међународне послове:

- Мој ментор ми је још тада говорио да је бомбардовање Југославије била катастрофална грешка и да албанска мафија води највеће послове с наркотицима у Европи - сећа се Каш. - Ипак, показало се да нисам био довољно спреман за реалност на терену. Нисам био свестан да Кфор у ствари не ради свој посао. Ми смо били кукавице јер смо дозволили да се ОВК претвори у Заштитни корпус Косова и касније у Косовску полицију. На тај начин су криминални елементи добили легитимни статус у косовским институцијама.

Каш не пориче да је врло брзо упао у колотечину војне машинерије, у којој нема личних ставова.

- Данас се стидим оног што сам писао, једнострано и без провере. Информисање су у суштини водили амерички и британски професионални официри, а ја сам био задужен

да пренесем готове ставове. Циљ је био да се сакрије истина о прогону Срба.

Црв сумње уселио се у мајора Каша кад је забрањено извештавање о албанском нападу на аутобус Унмика за превоз Срба, у коме је погинуло троје људи.

- Био сам запањен и згрожен. На све стране била је крв и комади људских тела, а ми смо све то скривали - сећа се Каш. - Онда сам се сретао са све више српских трагедија о којима није смело да се говори. Преломио сам се кад сам упознао породицу Поповић, која је 1999. морала да побегне из Пећи, а чији се најстарији члан, који је остао да чува стан, и данас води као нестало. Разговарао сам с Албанцима који живе у њиховом стану. Хладнокрвно су ми рекли да немају појма о чему причам.

После седам месеци боравка на Космету, Каш је завршио са радом као официр Кфора и више није желео да продужава уговор.

- Најстрашнији осећај имао сам 16. фебруара 2001. кад је у албанска бомба у аутобусу испред Подујева убила 11 Срба, укључујући и дечака од две године - каже Каш. - После Косова отишао сам у Београд и шокирао се топлим пријемом људи иако је моја земља учествовала у НАТО бомбардовању. Тако нешто никада нисам доживео код Албанаца.

Каш се после извештавања са више светских ратишта вратио у Норвешку. Све време, каже, "осећао је потребу да се врати у Србију, коју је почео да сматра другом домовином".

- Био сам осрамоћен кад су 2008. норвешке власти признале Косово и послале натраг 70 Срба који су у мојој земљи тражили азил. Норвешка влада тада је одлучила да Срби више немају право на заштиту, иако смо ми, НАТО земље направили проблем избеглиштва.

Бивши мајор Кфора каже да пише књигу о својим искуствима на Космету и прикривеном етничком чишћењу Срба. Књига ће бити штампана на норвешком, српском и енглеском језику.

- Надам се да ће норвешки и западни политичари прочитати ту књигу и почети да размишљају о огромној моралној одговорности коју имају кад одлуче да започну рат. Они не разумеју последице својих одлука и ова књига зато улази у ратну реторику и медијску динамику која претходи свакоме рату. Србија је у Рамбујеу била стављена пред непостојећи избор. Бојим се да међународна заједница сада понавља исти рецепт у случају Срба на северу Космета.

- Прошлост ми је стигла на наплату у фебруару 2011. Тада сам видео очајне услове у којима живе српски азиланти које је Норвешка протерала - каже Каш. - У колективном центру крај Београда упознао сестре Лабуду, Ану и Марију Масловарић које су с породицама морале да побегну са Косова 1999. јер их Кфор није заштитио од одмазде Албанаца. Плакао сам и доживео интензивну психичку посттрауматску реакцију. То је био окидач који ме је покренуо да делујем и да се као бивши НАТО официр, извиним народу у Србији јер нисмо били у стању да заштитимо Србе и друге мањине на Косову.

(Вечерње новости)